МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӘДӘНИЯТ МИНИСТРЛЫГЫ

ПРИКАЗ **БОЕРЫК**

28.12.2017 Казан шәһәре № 1274 од

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йортта урнашкан «Элекке Ольга приюты бинасы» ачыкланган мәдәни мирас объектын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) бердәм дәүләт реестрына төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты сыйфатында истәлекле урын төре буларак кертү һәм сак предметын, чикләрен һәм мәдәни мирас объекты территорияләреннән файдалану режимын раслау турында

“Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкәрләре) турында”гы 2002 елның 25 июнендә кабул ителгән 73-ФЗ номерлы законы, “Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында”гы 2005 елның 1 апрелендә кабул ителгән 60-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Министрлар Кабинетының 2016 елның 10 нчы июнендә кабул ителгән “Төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектын яки җирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) бердәм дәүләт реестрына төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты сыйфатында кертү турында карар кабул итү тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау турында”гы 393 нче карары, 2014 нчы елның 15 нче декабрендәге дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай нәтиҗәсе нигезендә **боерам:**

1. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йортта урнашкан «Элекке Ольга приюты бинасы» ачыкланган мәдәни мирас объектын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре) бердәм дәүләт реестрына Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, ачыкланган мәдәни мирас объектын төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты сыйфатында кертергә һәм мәдәни мирас объектының төрен – архитектура һәм шәһәр төзелеше һәйкәлен расларга.

2. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча урнашкан «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының сак предметын расларга (1 нче кушымта).

3. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча урнашкан «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясенең чикләрен расларга (2 нче кушымта).

4. Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча урнашкан «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясеннән файдалану режимын расларга (3 нче кушымта).

5. 5. Боерыкның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Министр А.М. Сибагатуллин

Татарстан Республикасы
Мәдәният министрлыгының
2017-нче елның 28-нче
декабреннән № 1274 од
боерыгына
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының
сак предметы

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объектының сак предметы буларак түбәндәгеләр билгеләнә:

- Бинаның йорт биләмәсе комплексында урнашу урыны;
- җирлекнең киңлек оештырылышы: Успенская һәм Александровская урамнарыннан куренешне тоемлауны күздә тотып, истәлекле урын төзелешен тоемлау өчен мөһим булган төзелеш линияләрен формалаштыру; җир өстенең тигез характеры;
- XIX гасыр – XX гасыр башы корылмаларының күләм-киңлек бәйләнеше: төп бина, ишек алды корылмалары урыннары;
- чарлаклы, Александровская урамы ягыннан биш яктылыклы тәрәзә күчәрле, иңүче вальма түбәсе планында туры почмаклы булган ике катлы (төп) бинаның күләм-ара структурасы, аның габаритлары; керү төркемендә баскычлы, ике агач киселешле баганалы, ике филенкаа эчке ишекле, профильләштерелгән түбә тарткычлы, декоратив бизәлеше – түр бүлмәләрдә дранча буенча штукатурка; дивар материалы – агач, ныклы дивар баганалары;
- фасадларның архитектур чишелеше: агач сырлы йөзлекләр;
- тәрәзә (ике катлы агач кысалар) һәм ишек уемнарының, баскычларның урнашу урыны, пропорцияләре, столяр тутырылышының геометриясе һәм конструкциясе, тутыру материаллары – агач;
- иңүче вальма түбәсенең тарихи конфигурациясе, геометриясе, габаритлары һәм конструктив чишелеше, түбә материалы – табаклы тимер.

Татарстан Республикасы
Мәдәният министрлыгының
2017-нче елның 28-нче
декабреннән № 1274 од
боерыгына
2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картасы (схемасы)**

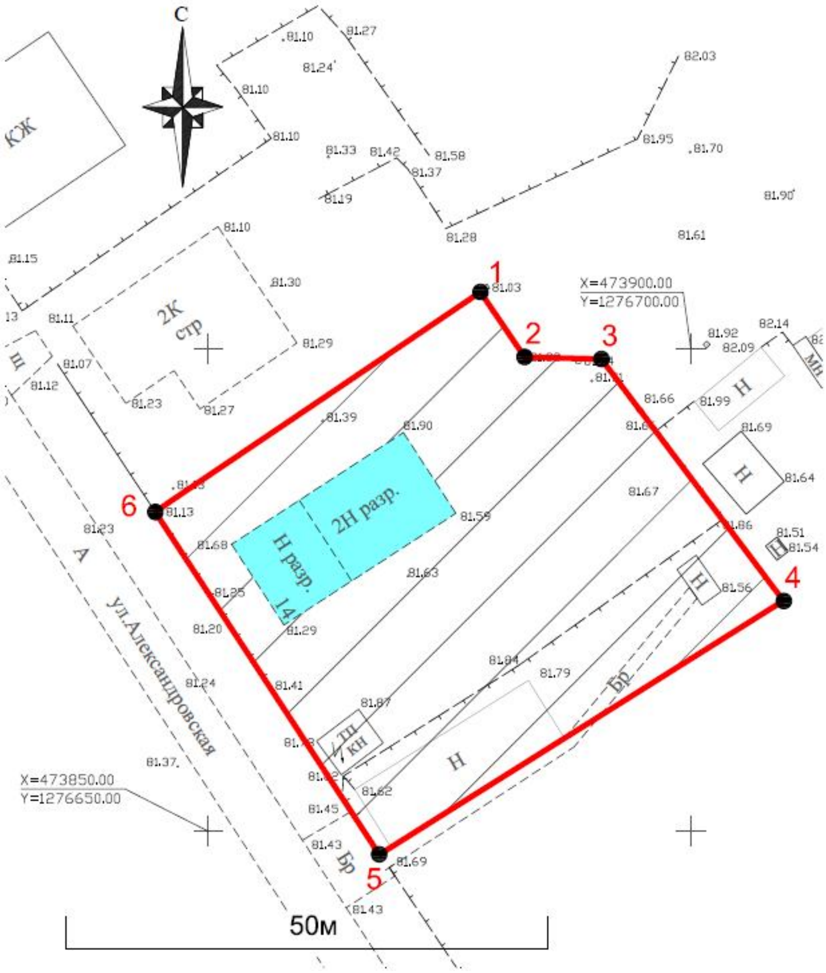

мәдәни мирас объекты территориясе чикләре
мәдәни мирас объекты

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур, 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **картографик тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

төньяк-көнчыгыш өлеш: иске киртә баганалары буйлап (1-3 борылыш нокталары);
Көньяк-көнчыгыш өлеш: агач койма (1-4 борылыш нокталары), көньяк-көнбатыш юнәлештә торак булмаган бинаның көнчыгыш дивары буйлап (1-5 борылыш нокталары);
көньяк-көнбатыш өлеш: Александровская урамы буйлап (5-6 борылыш нокталары);
төньяк-көнбатыш өлеш: Александровская урамына перпендикуляр, төньяк-көнчыгыш юнәлештә баганага кадәр (6-1 борылыш нокталары).

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **борылыш нокталары таблицасы**

Нокта №	МСК 16 ноктасы координаталары		1984 елгы Бөтендөнья геодезик координаталар системасында нокта координаталары (WGS 84)	
	X	Y	Киңлек, B	Озынлык, L
1	473905.85	1276678.18	55°46'19,09"N	48°39'36,30"E
2	473899.10	1276682.79	55°46'18,88"N	48°39'36,57"E
3	473898.91	1276690.72	55°46'18,87"N	48°39'37,02"E
4	473873.86	1276709.62	55°46'18,06"N	48°39'38,11"E
5	473847.63	1276667.68	55°46'17,21"N	48°39'35,72"E
6	473883.06	1276644.49	55°46'18,35"N	48°39'34,38"E

Татарстан Республикасы
Мәдәният министрлыгының
2017-нче елның 28-нче
декабреннән № 1274 од
боерыгына
3 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясен **файдалану режимы**

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **рөхсәт ителә:**

– мәдәни мирас объектының физик яктан саклануын тәэмин итүгә юнәтелгән саклау эшләрен башкару, шул исәптән, консервацияләү, ремонтлау, реставрацияләү һәм заманча файдалануга яраклаштыру;

– мәдәни мирас объектының бөтенлеген тәэмин итү таләпләренә каршы килмәгән һәм мәдәни мирас объектының бүгенге шартларда кулланылышын тәэмин итү мөмкинлеген биргән хуҗалык эшчәнлеге алып бару;

– җир биләмәсен файдалану, мәдәни мирас объектын җир биләмәсен һәм капиталь төзелеш объектларын түбәндәге рөхсәт ителгән файдалану төрләре буенча заманча куллануга яраклаштыру (рөхсәт ителгән файдалану төрләре кодлары Россия Федерациясе икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 1 нче сентябрендә кабул ителгән 540 нчы номерлы “Җир биләмәләрен фадалануның рөхсәт ителгән төрләре классификаторын раслау турынлагы” боерыгы нигезендә күрсәтелгән):

белем бирү һәм мәгариф (код 3.5),
мәдәни үсеш (код 3.6),
тарихи-мәдәни эшчәнлек (код 9.3).

– мәдәни мирас объектының югалган элементларын һәм өлешләрен гамәлдәге сызымнар, үлчәмнәр һәм тарихи аналоглар буенча реставрации юлы белән тергезү;

– башкарылучы эшләрнең (шул исәптән динамик йогынты) мәдәни мирас объектына йогынты ясамау шарты белән гамәлдәге инженер инфраструктурасы

объектларын капиталь ремонтлау (тышкы суүткәргеч челтәрен, канализация, җылылык, газ һәм электр белән тәэмин итү, телефон элемтәсе белән тәэмин итү);

– территориядә мәдәни мирас объектын саклауга, файдалануга һәм популярлаштыруга юнәлтелгән төзекләндерү эшләре;

- мәйданчыкларны, юл чыгу урыннарын түшәүдә традицион материаллар (таш, гранит һәм табигый материалга охшаш башка материаллар) куллану,

- тарихи мохит элементлары характеристикаларына җавап бирә торган аерым урнаштырылган яктырту җайланмаларын куллану;

- агачларның һәм куаклыкларның кыйммәтле токымнарын утырту; чәчәк түтәлләре һәм газоннар ясау;

- мәдәни мирас объекты фасадында мәгълүмати язулар һәм билгеләмәләрне, мемориаль такталарны мәдәни мирас объектының 1 нче катыннан югарырак күтәрмичә урнаштыру;
- кулланучылар игътибарына оешмаларның җитештерүче (башкаручы, сатучы), җитештерү урыны (адресы) һәм эшләү вакыты турындагы мәгълүматны җиткергән элмә такталарын, 1999 нчы елның 7 нче февралендә кабул ителгән 2300-1 номерлы "Кулланучылар хокукларын яклау" турындагы Федераль законы нигезендә, мәдәни мирас объектының 1 нче катыннан югарырак күтәрмичә урнаштыру. Югарыда күрсәтелгән мәгълүмати конструкцияләрнең биеклеге фриз биеклегенең 2/3 нән һәм теге яки бу конструкцияне урнаштыру чикләрен регламентлаштыру кысаларындагы катлардагы тәрәзә аралары киңлегенең 2/3 нән югары булмаска тиеш. Аркалы тәрәзәләр булган очракта бина катлары тәрәзәләре арасында урнашкан конструкцияләрнең биеклеге 2/1гә кадәр кими. Мәгълүмати конструкцияләрнең киңлеге, теге яки бу конструкцияне урнаштыруны регламентлаштыру чикләрендә каралганча, дивар киңлегенең 2/3 өлешеннән дә артык булмаска тиеш;
- мәдәни мирас объекты фасадларын төнге яктырту җайланмаларын файдалану;
- эшләр археология белән берлектә алып барылганда территориянең директив дәрәҗәсен түбәнәйтү, ишек алды территорияләрен вертикаль планлаштыру.

Югарыда атап үтелгән барлык эшләр мәдәни мирас объектларын саклау эшләренә мәдәни мирас объектын саклау буенча вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән язмача рөхсәт нигезендә, мәдәни мирас объектын саклау буенча вәкаләтле орган белән килештерелгән мәдәни мирас объектларын саклап калу буенча проект документларын әзерләү һәм эшләр башкару буенча йөкләмәгә, шулай ук проект документациясенә туры китерелеп башкарыла.

Татарстан Республикасы, Яшел Үзән муниципаль районы, «Свияжск утрау-шәһәре», Александровская ур., 14-нче йорт адресы буенча «Элекке Ольга приюты бинасы», XIX гасырның баштагы утыз елы, төбәк әһәмиятендәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **тыела:**

- мәдәни мирас объектын яки аның аерым элементларын, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше тирәлеген саклау белән бәйле булмаган җир казу, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару;
- җир казу, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләрне археологик эшләрдән башка алып бару;

- капиталь төзелеш объектларын һәм аларның өлешләрен төзү;
- мәдәни мирас объекты фасадына һәм түбәсенә кондиционерлар, зур габаритлы антенналар һәм инженерлык җиһазларының башка элементларын кую;
- мәдәни мирас объектында, шулай ук аның территориясендә тышкы реклама чараларын урнаштыру;
- фасадларда тышкы мәгълүмат чаралары (элмәләр) урнаштырганда яктыртуның ачык алымын куллану;
- җир өстеннән инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы сүүткәргеч челтәрен, канализация, җылылык, газ һәм электр белән тәэмин итү, телефонлаштыру) үткәрү;
- киосклар, павильоннар, өслекләр, кече архитектура формалары кую, юкка чыкканнарын торгызу искәрмә булып тора;
- мәдәни мирас объекты һәм аның янәшәсендәге корылмаларга динамик йөкләнеш тудыручы технологияләр файдалану;
- мәдәни мирас объекты территориясен теләсә кайсы төрдәге һәм формадагы көнкүреш калдыклары белән чүпләү
- мәдәни мирас объектын, мәдәни мирас объектының тарихи элементларын һәм территориясен аларның җимерелү куркынычын тудыручы, мәдәни мирас объектына, шулай ук әйләнә-тирәдәге корылмаларга тискәре йогынты ясаучы куллану төрләрендә файдалану;
- агачларның кыйммәтле токымнарын кисү, санитария максатыннан кисүләр искәрмә булып тора;
- парковкалар урнаштыру.